

HOLLÓSY BÉLA BÚCSÚBESZÉDE

A mai napig lelki szemeim előtt van, amint 1968 őszén megilletődött első éves hallgatóként rácsodálkoztam az angol fonetika és fonológia gyönyörűségeire, amelyeket olyan átéléssel és szemléletesen mutatott be Korponay Béla tanár úr az előadásain. Nemcsak az angol hangok és fonémák sajátosságaival köthettünk életre szóló, elsza-kíthatatlan ismeretséget, hanem egy-egy furcsa helyesírási és kiejtési ellentmondás kapcsán mélyenszántó, páratlanul lebilincselő nyelvtörténeti magyarázatot is kap-tunk. Már akkor tudatosult bennünk, hogy olyan bámulatos empátiával rendelkező, végtelenül segítőkész és mindig határozott irányt mutató, született pedagógus tudós-tanárral áldott meg minket a Teremtő, aki fáradhatatlanul a jót, csakis a jót és a szín-tiszta jót adta nekünk az élet minden pillanatában.

De ez még csupán a kezdet volt, hiszen a modern angol nyelvészet lélegzetállító rejtelméi, a szemináriumokon feltáruló hallatlanul izgató titkai és a hallgatói kiselő-adásokon Korponay tanár úr által kiadott Fillmore-, Anderson-, Lyons-, Bolinger-cikkek vagy -könyvfejezetek szinte maguktól értetődően határozták meg további fej-lődésünket visszavonhatatlanul az anglisztika és a modern nyelvészet területén. A modern angol nyelvészeti szeminárium nem hullott az ölünkbe, ennek a létét is ki kellett harcolnia az akkori még meglehetősen rugalmatlan rendszerben és Korponay tanár úr következetes, kitartó és félelmetes küzdő volt jó ügyek érdekében.

A későbbiekben, amikor már szeretett Béla Bátyám kollégája, sőt még később szobatársa is lehettem az Angol, később az Angol Nyelvészeti Tanszéken, árgus sze-mekkel figyelte, milyen mélységig tudok elmerülni az angol igeszemantika, különö-sen pedig az angol igeaspektus sokszínű dzsungelében. Midőn elhamarkodottan je-leztem, hogy már tudom, mi az aspektus az angolban, huncut mosollyal kijelentette, hogy ilyen az angolban *nincs*, és mikor rengeteg irodalmazás után azt állítottam, hogy most már tényleg tudom, mi az, még rejtélyesebb mosollyal azt mondotta, *min-den* az. Úgy őrlődtem azután a *semmi* és a *minden* ellentétében, ahogy Odüsszeusz próbált nem zátonyra futni a Skylla és Charybdis sziklái között.

Csak az égiek tudják, hogyan volt olyan utánozhatatlan érzéke Korponay tanár úrnak rátapintani arra, hogy ki mire lesz majd fogékony, és milyen kutatási témára vagy területre predesztinált. Se szeri, se száma azon fiatal tehetségeknek, akiket mind egyforma szeretettel indított el és támogatott mindvégig angol nyelvészeti és angol nyelvtanári életpályáján. Ezért is tartjuk őt szellemi atyánknak olyan sokan. Az Ő általa szervezett Anglisztikai Napokon úgyszólván diadalmenetben szerepeltek sorban régebbi és újabb tanítványai. Mindezt önzetlenül, idejét és energiáját nem kímélve tette, mert hitt abban, hogy a tudás lelkileg is nemesít, gazdagít és a jövő záloga.

Fontos szentenciáit ezekkel a szavakkal szokta bevezetni: „Édes fiam, Te meg tudod és meg is fogod ezt csinálni!”, „Édes lányom, már minden készen áll a sikerhez,

csak neki kell rugaszkodnod!” Gyakran paskolta teniszütő nélkül is erőteljes tenyere-
ssel görnyedt hátamat: „Édes fiam, húzd ki magad!” A mindennapi küzdelmekhez
mindig erőt merített a sportból, legyen az tenisz, futball, úszás vagy kosárlabda. Ki-
tűnő teniszjátékával a legjobbaknak is méltó ellenfele volt. Influenzajárvány idején
nem hagyta el magát, beállt kosarazni és a mérkőzés végére kiizzadta magából a
hívatlan mikroszkopikus vendégeket.

Korponay professzor úr igazi színes egyéniség volt élete minden korszakában.
Utánozhatatlan anyanyelvi, valamint angol nyelvi stílusérzéke elemi erővel süttött át
mintaszerű kontrasztív angol–magyar empirikus tanulmányain, nem beszélve a
nagyszerű fordítási bravúrokról, amikor D. H. Lawrence egyik novelláját ültette át
magyarra *A búbajos öreg hölgy* címmel, ugyanúgy, mint szórakoztató történeteiben,
anekdotáiban, amelyek sokszor a való világ fonák jelenségeiből származtak. Ebben
is önzetlen volt, mások tréfás történetei, szellemes beszólásai sokszor olimposzi ma-
gasságokba repítették senki más tetszésnyilvánításával össze nem hasonlítható ne-
vetését. Ha a 333-as szoba előtt körmüket rágó, kétségbeesett vizsgázókat látott,
nyomban beszédbe elegyedett velük és hamarosan könnyes mosolyt varázsolt ar-
cukra. Azon kevés vizsgáztatók közé tartozott, akik arra kíváncsiak, hogy mit tud a
vizsgázó, és nem arra, hogy mit nem tud. A 80 éves Korponay Bélát köszöntő köte-
tünkben (*When Grammar Minds Language and Literature*) Andor József készített
kitűnő interjút az ünnepelel, amelyből kiderül, hogy amikor fiatal nyelvészek sok-
szor „tiszavirág életű elméleti modellekért” lelkesedtek, ő higgadtságra intette őket:
„...egyre mindig vigyázzunk, nehogy kimaradjon a vizsgálatból maga a nyelv!”

Korponay Béla nagyon játékosan használta a nyelvet a mindennapokban is. Ki
nem állhatta a vég nélküli gyűléseket, a fölösleges szócséplést. Ilyenkor megjegyezte:
„Nem a lényeg a fontos.” Amikor megérkezett az első kandidátusi pótléka egy sze-
rény összeggel, így kommentálta: „Most már szelvényvágó kapitalista lettem, úgy
látszik.” Egy-egy előadás után odaszólt nekem: „Megyek, leiszom magam.” Ez azt
jelentette, hogy a szomszéd helyiségben levő vízcsapból jól kiengedte a vizet és ivott
egy jóízűt.

Nyugdíjas éveiben sokat kirándultak szeretett feleségével, Ildikóval, akivel a nap
minden percében együtt akart lenni. Népszerű helyek voltak szülőfaluja, Nábrád,
Sárospatak és a Bodrog környéke, Síkfőút és Hollóháza, Zamárdi és Fonyód, és
természetesen a Hortobágy. Legyen az egy gólyafészkekkel teli fa vagy akrobataug-
rásokkal mozgó mókus, a természet megfigyelése mindig kimondhatatlan örömmel
töltötte el. A hosszú élet titkai közé tartozhat hát a boldog házasság, az a tény, hogy
a munkánk a hobbink, a sport és a természet szeretete, a derűs lelki alkat és a mások
íránt érzett szeretet és empátia, amelyek mind jellemezték Korponay Bélát.

Most, amikor búcsúzunk Tőle, tudjuk, hogy igazából csak megfáradt testét rejti a
koporsó, lelke örök, mint mindnyájunké és mindig is velünk marad, még akkor is,
amikor már az angyalok kísérik a Mennyek Országába felé, hová minden reményünk
szerint bebocsátást nyer.

Ne engedd, Uram, hogy szomorúságunk azért, mert Korponay Béla elment, na-
gyobb legyen, mint hálaadásunk azért, amiért itt járt és a miénk volt!